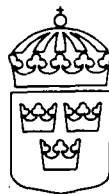

Regeringens proposition 1994/95:62

Prop.
1994/95:62

Ändring i lagen om ömsesidig handräckning i skatteärenden

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 27 oktober 1994

Ingvar Carlsson

Göran Persson
(Finansdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen läggs fram förslag om ändring i lagen om ömsesidig handräckning i skatteärenden. Svenska folket skall i en folkomröstning den 13 november 1994 ta ställning till om Sverige skall inträda i EU eller inte. Ändringen behövs vid ett svenskt medlemskap i Europeiska unionen, EU. Genom ändringen kommer lagens regler om informationsutbyte att bli tillämpliga på informationsutbyte som sker med stöd av Europeiska gemenskapens direktiv om ömsesidig handräckning i ärenden rörande direkta och indirekta skatter.

Ändringen föreslås träda i kraft den 1 januari 1995.

Innehållsförteckning

Prop. 1994/95:62

1 Förslag till riksdagsbeslut	3
2 Lagtext	3
3 Ärendet och dess beredning	4
4 Förslaget till lag om ändring i lagen om ömsesidig handräckning i skatteärenden	4
4.1 Bakgrund	4
4.2 Direktivets innehåll	5
Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 oktober 1994	8

Regeringen föreslår att riksdagen

antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden.

2 Lagtext

Regeringen har följande förslag till lagtext.

Förslag till lag om ändring i lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden

dels att nuvarande 21–23 §§ skall betecknas 22–24 §§,

dels att rubriken närmast före nuvarande 21 § skall sättas närmast före 22 §,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 21 §, samt närmast före 21 § en ny rubrik av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Handräckning inom Europeiska gemenskapen

21 §

Myndighet inom Europeiska gemenskapen skall lämnas biträde med sådan handräckning i skatteärende som avses i 3 § första stycket 1. Därvid skall bestämmelserna i tillämpliga delar i 3 § andra stycket 2, 4 § andra stycket, 5–9, 14–17, 22, 23 och 24 §§ tillämpas. Bestämmelserna i denna paragraf skall tillämpas på inkomstskatt, förmögenhetsskatt och mervärdesskatt samt punktskatter på mineraloljor, bearbetade tobaksvaror, alkohol och alkoholhaltiga drycker.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1995.

Sverige har ansökt om medlemskap i Europeiska unionen, EU. Avsikten är att Sverige skall bli medlem den 1 januari 1995. Inom den Europeiska gemenskapen gäller ett direktiv (77/799/EEG) om ömsesidig handräckning i ärenden rörande direkta och indirekta skatter. Direktivet möjliggör utbyte av information för beskattningsändamål och dess bestämmelser överensstämmer i huvudsak med de bestämmelser om informationsutbyte som finns i bilaterala dubbelbeskattningsavtal. Sverige har sådana avtal med alla medlemsstater i EU utom med Portugal. Direktivet får därför vid ett svenskt medlemskap störst betydelse i förhållandet mellan Sverige och Portugal. Genom att direktivet omfattar också indirekta skatter medan dubbelbeskattningsavtalens bestämmelser oftast endast avser direkta skatter ger direktivet utökade möjligheter till informationsutbyte också med flertalet andra medlemsstater.

I lagen (1990:314) om ömsesidig handräckning i skatteärenden (LÖHS) finns regler om informationsutbyte i de fall särskild överenskommelse härom träffats mellan Sverige och annan stat. Dessa regler kan lämpligen göras tillämpliga även i fall då informationsutbyte sker inom EU. Vid ett svenskt medlemskap i EU bör därför reglerna om informationsutbyte i LÖHS äga tillämpning också på informationsutbyte som sker med stöd av direktivet.

Lagrådet

På grund av den föreslagna lagändringens enkla beskaffenhet anser regeringen att Lagrådets hörande skulle sakna betydelse. Lagrådets yttrande har därför inte inhämtats.

4 Förslaget till lag om ändring i lagen om ömsesidig handräckning i skatteärenden

4.1 Bakgrund

Handräckning kan avse bl.a. utbyte av upplysningar, bistånd vid indrivning samt delgivning av handlingar. EG:s direktiv om ömsesidig handräckning i ärenden rörande direkta och indirekta skatter omfattar endast utbyte av upplysningar.

Förutsättningen för informationsutbyte med annat land har hittills varit att det funnits ett dubbelbeskattningsavtal eller handräckningsavtal med detta land. Sverige har för närvarande sådana avtal med ett 70-tal länder.

Så gott som samtliga dubbelbeskattningsavtal innehåller en informationsklausul som reglerar informationsutbytet mellan skatteförvaltningarna. Ett undantag är dubbelbeskattningsavtalet mellan Sverige och Schweiz. Informationsklausulen i de moderna dubbelbeskattningsavtalen

följer i de flesta fall ordalydelsen av artikel 26 i det modellavtal som Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD) rekommenderat för bilaterala dubbelbeskattningsavtal ("Model Tax Convention on Income and on Capital"). Sverige har dubbelbeskattningsavtal med alla stater inom EU utom Portugal. Ett svenskt medlemskap i EU kommer därför att möjliggöra informationsutbyte även med Portugal.

Också det nordiska dubbelbeskattningsavtalet saknar informationsklausul. De nordiska staterna har i stället slutit ett multilateralt handräkningsavtal. Detta avtal är mer långtgående än informationsklausulen i förekommande dubbelbeskattningsavtal.

Inom Europarådet och OECD har utarbetats en konvention om ömsesidig handräkning i skatteärenden. Konventionen överensstämmer i stora delar med det multilaterala nordiska handräkningsavtalet. Förutom Sverige har bl.a. Norge och USA undertecknat konventionen. Ytterligare ett antal länder har förklarat sig beredda att biträda konventionen. En förutsättning för att konventionen skall träda i kraft är att fem stater har samtyckt till att vara bundna av den. Så har dock ännu inte skett. Konventionen återfinns i lagen (1990:313) om Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräkning i skatteärenden.

I samband med att Sverige godkände Europaråds- och OECD-konventionen om ömsesidig handräkning i skatteärenden antogs LÖHS. Denna lag trädde i kraft den 1 juli 1990 och tillkom som en följd av arbetet med Europaråds- och OECD-konventionen.

I LÖHS avses med handräkning (3 §) förutom utbyte av upplysningar (häri inbegripet samtida skatteutredningar och deltagande i skatteutredning), bistånd vid indrivning (häri inbegripet säkringsåtgärder) samt delgivning av handlingar. Med vissa undantag som avser sekretess motsvarar LÖHS reglerna om informationsutbyte i direktivet. Därför föreslås att en ny paragraf tas in i LÖHS som hänvisar till direktivet och som anger de bestämmelser i lagen som skall tillämpas vid informationsutbyte enligt direktivet. Även reglerna i direktivet om sekretess motsvaras redan nu av svenska regler, förutom i nuvarande 23 § LÖHS också i 5 kap. 1 § rättegångsbalken och i 9 kap. 3 § och 12 kap. 3 § sekretesslagen (1980:100).

4.2 Direktivets innehåll

EG:s direktiv om ömsesidig handräkning antogs den 19 december 1977 (77/799/EEG) och omfattade ursprungligen endast direkta skatter. Genom ändringar den 6 december 1979 (79/1070/EEG) och 25 februari 1992 (92/12/EEG) har direktivet utvidgats till att omfatta även vissa indirekta skatter, bl.a. mervärdesskatt.

I artikel 1 punkterna 1 och 2 anges direktivets syfte och vad som avses med skatter. I punkt 3 sker en uppräkningslista av medlemsstaternas olika direkta skatter. För svensk del kommer följande direkta skatter att omfattas av direktivet: den statliga inkomstskatten (sjömansskatten och

kupongskatten däri inbegripna), den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta, den särskilda inkomstskatten för utomlands bosatta artister m. fl., den statliga fastighetsskatten, den kommunala inkomstskatten och den statliga förmögenhetsskatten. Genom ändring den 6 december 1979 (79/1070/EEG) kom direktivet att omfatta mervärdesskatt. Genom ändringsdirektivet den 25 februari 1992 (92/12/EEG) har direktivet kommit att omfatta också punktskatt på mineraloljor, punktskatt på alkohol och alkoholhaltiga drycker samt punktskatt på bearbetade tobaksvaror.

Informationsutbyte kan ske antingen på begäran (art. 2), i form av automatiskt utbyte av information (art. 3) eller som spontant informationsutbyte (art. 4). Direktivet innehåller även regler om deltagande i skatteutredning i annat land (art. 6). Syftet med informationsutbytet anges i artikel 1 punkt 1 vara att säkerställa en riktig taxering.

Informationsutbyte på begäran kan avse fall när skatteförvaltningen inom en medlemsstat är i behov av upplysningar som finns tillgängliga hos skatteförvaltningen i en annan medlemsstat eller hos en skattskyldig i den medlemsstaten. Behörig myndighet i den utredande staten får då göra framställning till behörig myndighet i den andra staten att inhämta denna upplysning. Det kan röra sig om uppgifter om betalningar som har skett mellan skattskyldiga i de berörda staterna eller uppgifter om ett bankkonto som en skattskyldig disponerar över i den andra staten. Innan en medlemsstat begär informationsutbyte skall möjligheterna till utredning inom den egna staten i princip uttömmas.

Automatiskt utbyte av information för att säkerställa en riktig taxering skall ske i fall som bestämts enligt ett samrådsförfarande mellan de behöriga myndigheterna i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artikel 9. Information som utbyts automatiskt utgörs typiskt sett av massuppgifter omfattande ett stort antal enskilda fall av samma art. Vanligtvis omfattar sådan information betalningar som skett från en stat till en annan och den skatt som innehållits i den stat varifrån utbetalningen härrör, t.ex. beträffande utdelning, ränta, royalt och andra inkomster som härrör från en stat och för vilka skattskyldighet föreligger eller kan föreligga i mottagarens hemviststat.

Spontant informationsutbyte innebär att en skattemyndighet i en medlemsstat utan särskild begäran tillställer den andra medlemsstaten information. De fall där informationsutbytet skall ske spontant anges i artikel 4 punkt 1 i direktivet. Det kan t.ex. vara fall där det finns skäl att anta att en obehörig skattelindring uppkommit på grund av artificiella överföringar av vinst inom en koncern. Punkterna 2 och 3 möjliggör spontant informationsutbyte även i andra fall.

Av artikel 5 framgår att informationsutbytet skall ske så skyndsamt som möjligt.

Deltagande i skatteutredningar i annat land är en annan form av informationsutbyte. Enligt artikel 6 i direktivet kan de behöriga myndigheterna genom det samrådsförfarande som anges i artikel 9 komma överens om sådant deltagande. Det skall i detta sammanhang påpekas att möjligheten till närvaro av utländsk representant vid en skatteutredning inte innebär

att denne får bedriva myndighetsutövning. Även s.k. samtidiga skatteutredningar kan ske som ett led i informationsutbyte. Förfarandet kan t.ex. innebära att en internationell koncern revideras av två eller flera medlemsstaters skatteförvaltningar samtidigt.

Befogenheten att utbyta upplysningar tillkommer "behörig myndighet". Med behörig myndighet avses normalt finansministrarna eller motsvarande i de olika staterna (art. 1 p. 5). I LÖHS har denna funktion delegerats till Riksskatteverket (3 §). Ärenden av särskild betydelse eller som annars är av sådan beskaffenhet att de bör avgöras av regeringen skall dock Riksskatteverket med eget yttrande överlämna dit (nuvarande 21 §).

Artikel 7 i direktivet innehåller regler om sekretess. Direktivets krav på sekretess tillgodoses som tidigare redovisats, förutom i 23 § i nuvarande lydelse av LÖHS, genom bestämmelser i rättegångsbalken och sekretesslagen. Artikel 8 handlar om begränsningar i skyldigheten att lämna ut information, bl.a. beträffande sådana upplysningar som skulle röja affärshemlighet, industri-, handels- eller yrkeshemlighet samt upplysningar vilkas överlämnande skulle strida mot allmänna hänsyn. Artikeln har sin motsvarighet i 15 § LÖHS. I artikel 9 finns anvisningar om hur genomförandet av direktivet skall gå till. I artikel 10 föreskrivs att medlemsstaterna löpande skall utbyta erfarenheter med varandra, särskilt beträffande frågor som rör internprissättning mellan koncernföretag. I artikel 11 anges att bestämmelserna i detta direktiv inte hindrar tillämpningen av andra rättsakter om informationsutbyte som har större räckvidd än direktivets bestämmelser.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 27 oktober 1994

Närvarande: statsministern Carlsson, ordförande, och statsråden Sahlin, Hjelm-Wallén, Peterson, Hellström, Thalén, Freivalds, Wallström, Persson, Tham, Schori, Blomberg, Heckscher, Hedborg, Andersson, Winberg, Uusmann, Nygren, Ulvskog, Sundström, Lindh, Johansson

Föredragande: statsrådet Persson

Regeringen beslutar proposition 1994/95:62 Ändring i lagen om ömsesidig handräckning i skatteärenden.